

Monumentnummer*: 514115

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **11 september 2000**
Kadaster deel/nr **82667/86**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Appelscha	Ooststellingwerf	Fryslân

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Appelscha	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Makkinga	K			705

Omschrijving**

Inleiding

Het markante WOONHUIS is vermoedelijk gebouwd tussen 1915 en 1925, in Ambachtelijk-traditionele trant, voor de vervener Jongσμα; de ontwerper is niet bekend. De vrijstaande woning ligt op een ruim erf met achtertuin.

Omschrijving

Het woonhuis heeft globaal een rechthoekige plattegrond, met enkele kleine uitbouwen. Het is opgetrokken in één bouwlaag met een risalerende erker, doorgetrokken over de beide bouwlagen, onder een samengesteld overstekend schilddak belegd met rode ongeglazuurde gegolfde Friese pannen. Het opgaand muurwerk is gemetseld in bruine bakstenen, in staand verband met snijvoegen; het is horizontaal geleed door een trasraam, een rollaag ter hoogte van de onderdorpels van de ramen en een rollaag ter hoogte van de bovendorpels van de ramen. Alle vensters in de eerste bouwlaag staan onder een getoogde rollaag en hebben meerruits bovenlichten met geelgekleurd matglas. Bij sommige ramen zijn de luikklemmen nog aanwezig.

De zuidwestelijke voorgevel heeft een T-venster. De entreepartij wordt ge-accentueerd door een ommuurde stoepje met vensterbank onder een luifel die op een ijzeren zuil rust. Het kozijnhout rond de voordeur is versierd met conische halfzuiltjes en diepreliëf in de deurkalf. Boven de oorspronke-lijke voordeur is een achtruits bovenlicht met geelgekleurd matglas. De zijlichten zijn voorzien van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gekleurd glas-in-lood. De versierde lijst van de luifel loop door over de risalerende beukerker onder een schilddak waar-op een keramische piron staat. In het dakschild boven de deur is een half-ronde kajuit met conische halfzuiltjes. De eerste bouwlaag heeft aan drie zijden vensters; de houten hoekstijlen hebben een gegroefde decoratie; alle H-vensters hebben meeruits bovenlichten met geelgekleurd matglas. Boven de erker zijn drie keramische ruitvormige tegeltjes gemetseld met voorstellingen van een ara en een haan, mogelijk van de keramist W.C. Brouwer. In de tweede bouwlaag van de erker zijn aan drie zijden meerruitsvensters direct onder de dakvoet.

De zuidoostelijke zijgevel heeft een T-venster en een kruisvenster met meerruits bovenlicht. Het dakschild heeft een keramische gevelsluiting met hoekpannen.

Aan de achterzijde van het woonhuis is een contemporaine aanbouw, halfsteens, van bruine bakstenen onder een zadeldak belegd met nieuwe pannen. De zuid-oostelijke gevel heeft een keukenraam, een opgeklampte houten deur en een klein vierruitsraam. Dergelijke ramen zitten ook in de achtergevel en nog twee dito ramen, waarvan één met een ijzeren spijl, zitten in de rechter zijgevel van de uitbouw. In de rechtergevel van de uitbouw is een achteringang met stoep.

In de achtergevel bevindt zich een T-venster met meerruits bovenlicht. Vanuit de dakvoet bij de keuken doorbreekt een schoorsteen het dakschild; verder zijn er twee daklichten.

In de noordwestelijke zijgevel zijn twee H-vensters met meerruits bovenlichten; tussen de beide vensters is een provisiekelderraam met spijl en een lichtkooi waarover een rooster ligt. Het dakschild bevat een houten ka-juit met twee vierruitsvensters, een schoorsteen uit de dakvoet aan de noordwestzijde en een gevelafsluiting.

Het INTERIEUR van het woonhuis is structureel oorspronkelijk met ondermeer de volgende oorspronkelijke onderdelen: kamers en suite met schuifdeur en schoorsteen; traphal met balustrade en bovenlicht met gekleurd glas-in-lood; deuren en deuromlijstingen; kamers in de kap.

Waardering

Het woonhuis, tussen 1915 en 1925 gerealiseerd, is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp;
- vanwege de eenvoudige maar zeer verzorgde kwaliteit van de detaillering;
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur en van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis